

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 425/2013-5

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. júla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť J. F., Ž., zastúpeného advokátom JUDr. J. V., M., ktorou namieta porušenie svojho práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prievidza v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 48/2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. F. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. mája 2013 doručená sťažnosť J. F. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. V., ktorou namieta porušenie svojho práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prievidza (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 48/2010 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti možno vyvodit', že sťažovateľ bol obžalovaný z prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Trestného zákona, pričom trestné konanie proti jeho osobe je vedené okresným súdom pod sp. zn. 2 T 48/2010.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza, že „v tomto trestnom konaní som... žiadal vypočuť svedka L. V... Pri nedávnom nahliadnutí do spisu zistil, že súd túto svedkyňu nepredvoláva a mám dojem, že ju v konaní vôbec neplánuje vypočuť a chce rozhodnúť bez jej svedectva, na ktorom však ja trvám nakoľko ho považujem za závažné pre náležité posúdenie skutkového stavu a rozhodnutia o mojej vine a treste resp. nevine. V minulosti súd dal za úlohu mne resp. môjmu advokátovi dosiahnuť prítomnosť tejto svedkyne avšak ja ani môj advokát takýmito možnosťami nedisponujeme a nemáme ako zákonnými možnosťami prinútiť túto svedkyňu, aby sa zúčastnila dobrovoľne súdneho pojednávania. Podľa mňa úradná moc – súd v tomto prípade disponuje aj prípadnými donucovacími prostriedkami, ktoré môže v zmysle zákona použiť, aby sa svedok zúčastnil súdu. Podľa môjho názoru súd náležité tieto prostriedky nevyužil, resp. ich nevyužil vôbec...“.

Podľa názoru sťažovateľa „takýmto spôsobom mi je v trestnom konaní upierané moje právo podľa čl. 6. ods. 3, písm. D Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd a to vyslúchať alebo dať vyslúchať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako svedkov proti sebe“.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd „vyhovel mojej sťažnosti a konštatoval že Okresný súd v Prievidzi v konaní 2 T 48/2010 tým, že odmieta predvolať svedkyňu..., resp. nekoná náležité kroky aby som ja mohol tohto svedka vypočuť pred súdom a bol pred súdom vypočutý, porušuje moja právo v zmysle čl. 6 ods. 3, písm. D. Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd a to vyslúchať alebo dať vyslúchať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako svedkov proti sebe.. Zároveň žiadam, aby bolo Okresnému súdu v Prievidzi v konaní 2 T 48/2010 prikázané zjednať nápravu a nariadené zabezpečiť vypočutie svedkyne... v konaní 2 T 48/2010 vedenom na Okresnom súdu v Prievidzi.“.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 48/2010.

Z čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru vyplýva, že každý, kto je obvinený z trestného činu, má garantované určité minimálne práva, ku ktorým patrí tiež právo vylúčať alebo dať vylúčať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako svedkov proti sebe.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

V konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je ústavný súd oprávnený zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody, alebo ľudského práva a základnej slobody vyplývajúcich z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy len za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu prostredníctvom opravného prostriedku alebo iného právneho prostriedku dostupného fyzickej osobe alebo právnickej osobe (m. m. I. ÚS 36/96, I. ÚS 78/99). Ústavný súd preto nie je oprávnený konať o porušení základných práv sťažovateľa, ak mu ich ochranu môžu zabezpečiť všeobecné súdy, či už v konaní pred súdom prvého stupňa, ale aj v odvolacom konaní proti rozhodnutiu prvostupňového súdu (m. m. I. ÚS 1/97).

V prípadoch, pri ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojich ústavou garantovaných práv alebo slobôd v trestnom konaní, ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že trestné konanie je od svojho začiatku až po koniec procesom, v rámci ktorého sa pri vykonávaní jednotlivých úkonov môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ako aj v predmetnej veci konajúcich všeobecných súdov naprávať,

resp. korigovať jednotlivé pochybenia, ku ktorým došlo v predchádzajúcich štádiách trestného konania. Preto spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietať také pochybenia príslušných orgánov verejnej moci, ktoré neboli odstránené v jeho dovtedajšom priebehu a ktoré mohli vo svojich dôsledkoch spôsobiť porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 166/2010, m. m. tiež II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07).

V posudzovanom prípade sa trestné konanie sťažovateľa nachádza v štádiu konania pred súdom prvého stupňa, pričom Trestný poriadok mu ako obžalovanému v rámci uplatnenia práva na obhajobu poskytuje procesné práva, prostredníctvom ktorých môže právne účinným spôsobom namietať porušenie svojho práva zaručeného mu čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru, ku ktorému malo dôjsť doterajším postupom okresného súdu v jeho trestnej veci, ako aj spochybníť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť namietaného postupu okresného súdu.

Tak okresný súd konajúci v trestnej veci sťažovateľa, ako aj odvolací súd v prípade podania odvolania sú súdmi s plnou jurisdikciou, v ktorých právomoci je posúdenie všetkých relevantných skutkových, ako aj právnych okolností jeho trestnej veci. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd nemá dôvod (a ani oprávnenie), aby vstupoval v tejto fáze prebiehajúceho trestného konania vo veci sťažovateľa do právomoci všeobecných súdov. Sťažovateľ môže uplatniť v rámci svojho práva na obhajobu argumentáciu týkajúcu sa namietaného porušenia jeho práva vyplývajúceho z dohovoru v prebiehajúcom konaní pred všeobecnými súdmi vrátane využitia opravných prostriedkov, ktoré mu priznáva Trestný poriadok (m. m. III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júla 2013